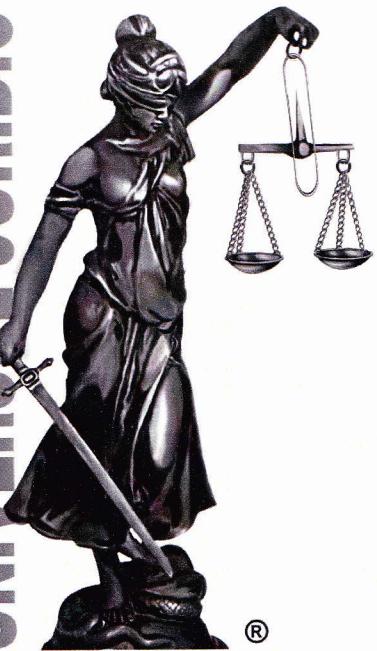

UNIVERSUL JURIDIC

Victoria CRISTIEAN

Drept penal Partea specială I

Infracțiuni contra persoanei
Infracțiuni contra patrimoniului

alin.

- înălțat

art.

- articol

A.U.B.

- Asociația Uniunea Judecătorilor București, sefări și consiliu

C.A.

- Consiliul de Administrație al unei societăți

CD

- Cărți de drept

C.P.J.

- Colegiul profesorilor judecători

C.P.J.

- Colegiul profesorilor judecători

C.P.J.

- Colegiul profesorilor judecători

dec.

- decizie

Dreptul

- cunoașterea și aplicația legii

ed.

- editare

Ed.

- Editura

ICCI

- Înalta Curte de Casată

Jud.

- judecătorie

lit.

- litigiu

M. Of.

- Ministerul Justiției

o. c. i. t.

- ordin de căutare și interdicție

O.U.G.

- Ordonanță de urgență a Guvernului

pag.

- pagina

R.D.F.

- Revista Drapelul

R.R.D.

- Revista Română de Drept Civil

sent.

- sentință

Trib. jud.

- Tribunalul judecător

Trib. Suprem

- Tribunalul Suprem

trib.

- tribunal

vol.

- volumul

DREPT PENAL PARTEA SPECIALĂ I

- INFRACTIUNI CONTRA PERSOANEI
- INFRACTIUNI CONTRA PATRIMONIULUI

Abrevieri	5
TITLUL I. INFRACTIUNI CONTRA PERSOANEI	7
CAPITOLUL I. INFRACTIUNI CONTRA VIETII	7
Omorul	7
Omorul calificat	16
Uciderea la cererea victimei	26
Determinarea sau înlesnirea sinuciderii	29
Uciderea din culpă	33
CAPITOLUL II. INFRACTIUNI CONTRA INTEGRITATII CORPORALE SAU SANATATII	41
Lovirea sau alte violente	41
Vătămarea corporală	44
Lovirile sau vătămările cauzatoare de moarte	49
Vătămarea corporală din culpă	51
Relele tratamente aplicate minorului	54
Încăierarea.....	56
CAPITOLUL III. INFRACTIUNI SAVARSHITE ASUPRA UNUI MEMBRU DE FAMILIE	60
Violența în familie	60
Uciderea ori vătămarea nou-născutului săvârșită de către mamă	62
CAPITOLUL IV. AGRESIUNI ASUPRA FATULUI	68
Întreruperea cursului sarcinii	68
Vătămarea fatului.....	71
CAPITOLUL V. INFRACTIUNI PRIVIND OBLIGATIA DE ASISTENTA A CELOR ÎN PRIMEJDIE	74
Lăsarea fără ajutor a unei persoane aflate în dificultate	74
Împiedicarea ajutorului.....	76
CAPITOLUL VI. INFRACTIUNI CONTRA LIBERTATII PERSOANEI	78
Lipsirea de libertate în mod ilegal	78
Amenințarea.....	83

Şantajul	86
Hărțuirea	89
CAPITOLUL VII. TRAFICUL ȘI EXPLOATAREA PERSOANELOR VULNERABILE 92	
Sclavia.....	92
Traficul de persoane	93
Traficul de minori	98
Supunerea la muncă forțată sau obligatorie	101
Proxenetismul	103
Exploatarea cerșetoriei.....	106
Folosirea unui minor în scop de cerșetorie	108
Folosirea serviciilor unei persoane exploataate.....	110
Folosirea prostituției infantile	111
CAPITOLUL VIII. INFRACTIUNI CONTRA LIBERTĂȚII ȘI INTEGRITĂȚII SEXUALE 114	
Violul	114
Agresiunea sexuală	119
Actul sexual cu un minor	122
Coruperea sexuală a minorilor	126
Racolarea minorilor în scopuri sexuale	130
Hărțuirea sexuală	131
CAPITOLUL IX. INFRACTIUNI CE ADUC ATINGERE DOMICILIULUI ȘI VIETII PRIVATE 134	
Violarea de domiciliu	134
Violarea sediului profesional	140
Violarea vieții private	143
Divulgarea secretului profesional	148
TITLUL II. INFRACTIUNI CONTRA PATRIMONIULUI 151	
CAPITOLUL I. FURTUL 151	
Furtul.....	151
Furtul calificat.....	156
Furtul în scop de folosință	164
Plângerea prealabilă și împăcarea.....	166

CAPITOLUL II. TÂLHĂRIA ȘI PIRATERIA.....	169
Tâlhăria	169
Tâlhăria calificată	176
Pirateria.....	182
Tâlhăria sau pirateria urmată de moartea victimei	186
CAPITOLUL III. INFRACTIUNI CONTRA PATRIMONIULUI PRIN NESOCOTIREA ÎNCREDERII	187
Abuzul de încredere	187
Abuzul de încredere prin fraudarea creditorilor	190
Bancrata simplă	192
Bancrata frauduloasă	195
Gestiunea frauduloasă.....	198
Însușirea bunului găsit sau ajuns din eroare la făptuitor.....	201
Înșelăciunea	203
Înșelăciunea privind asigurările	207
Deturnarea licitațiilor publice	210
Exploatarea patrimonială a unei persoane vulnerabile	211
CAPITOLUL IV. FRAUDE COMISE PRIN SISTEME INFORMATICE ȘI MIJLOACE DE PLATĂ ELECTRONICE	215
Frauda informatică.....	215
Efectuarea de operațiuni financiare în mod fraudulos	217
Acceptarea operațiunilor financiare efectuate în mod fraudulos	220
CAPITOLUL V. DISTRUGEREA ȘI TULBURAREA DE POSESIE.....	223
Distrugerea.....	223
Distrugerea calificată	228
Distrugerea din culpă	229
Tulburarea de posesie	230
BIBLIOGRAFIE.....	233

Infracțiuni contra persoanei

Capitolul I

INFRACȚIUNI CONTRA VIETII

Omorul

1. Definiție legală

Art. 188. (1) Uciderea unei persoane se pedepsește cu închisoare de la 10 la 20 de ani și interzicerea unor drepturi.

(2) Tentativa se pedepsește.

O contribuție importantă la asigurarea protecției drepturilor și libertăților omului consacrate de Constituție o aduce legea penală. Cadrul juridic menit să dea eficiență apărării acestor drepturi și libertăți îl formează Titlul I din Partea Specială a Codului penal.

Apărarea persoanei umane prin dispozițiile cuprinse în acest titlu privește pe om în ansamblul atribuțiilor care caracterizează ființa umană (viața, integritatea corporală, libertatea, inviolabilitatea sexuală)¹.

Viața este un fenomen complex, condiție indispensabilă a existenței fără de care nu pot fi concepute celelalte atribute ale persoanei, cum ar fi, integritatea corporală, sănătatea, libertatea ori demnitatea, de aceea, legea penală apărând, ocrotind persoana împotriva faptelor prin care se atentează la viața ei, ocrotește totodată întregul ansamblu de atribute fundamentale ale persoanei.

Apărarea persoanei și vieții acesteia, a constituit o preocupare permanentă, comună tuturor sistemelor de drept din orice orânduire socială, viață² fiind ocrotită de lege atât ca fenomen biologic, dar mai ales, ca fenomen social, ca valoare primară și absolută a oricărei societăți.

Pe oricare treaptă a dezvoltării sale, omul și-a apărat viața, individual sau în colectiv, anarhic sau sub rigorile legii, prin toate mijloacele de care a dispus³.

Altfel spus, respectarea dreptului la viață, văzut ca o condiție necesară pentru exercitarea tuturor celorlalte drepturi, presupune nu numai ca statul să se abțină de la a lăsa viața în mod intenționat, ci și ca el să ia măsurile necesare protejării vieții. În consecință, statul are nu numai o răspundere negativă, ci și una pozitivă⁴.

¹ G. Nistoreanu, V. Dobrinoiu, *Drept penal, parte specială*, Ed. Europa Nova, București, 1997, p. 90.

² Titus Lucretius afirma: „Viața nu este proprietatea nimănui, ci uzufructul tuturor” (*Vitaque mancipio nulli datur, omnibus usu*), atrăgând atenția asupra importanței valorii vieții persoanei, sub aspectul succesiunii generațiilor și permanenței omului în lume.

³ G. Diaconescu, *Drept penal, Partea specială*, Ed. Lumina Lex, 2013, p. 146.

⁴ T. Corlățean, *Protecția europeană a drepturilor omului*, Ed. Universul Juridic, București, 2012, p. 63.

Faptul că dreptul la viață este primul drept enumerat în catalogul drepturilor și libertăților fundamentale atât în actuala Constituție cât și în celealte instrumente juridice internaționale, denotă importanța pe care aceste instrumente juridice o acordă acestui drept.

În doctrină se menționează că dreptul la viață este considerat drept primul dintre drepturile omului, valoarea supremă pe scara drepturilor omului în plan internațional¹.

2. Condiții preexistente

2.1. Obiectul infracțiunii

2.1.1. *Obiectul juridic special* al infracțiunii de omor îl constituie relațiile sociale a căror formare, desfășurare și dezvoltare normală implică respectarea vieții umane sub toate formele în care ea se manifestă. Prin incriminarea omorului este protejată această valoare socială esențială și prin mijlocirea acesteia sunt apărate toate relațiile sociale care se nasc și se dezvoltă în jurul valorii sociale menționate.

Dreptul la viață al omului este un drept fundamental consacrat în art. 22 alin. (1) teza I din Constituția României. Ocrotirea dreptului la viață își găsește consacrarea și prin normele internaționale în primul rând, dar și prin normele interne, ale dreptului penal, având în vedere importanța pe care viața unei persoane o prezintă nu numai pentru ea, dar și pentru întreaga societate². Astfel, în art. 3 al Declarației Universale a Drepturilor Omului se prevede că „orice ființă are dreptul la viață, la libertate și la securitatea sa”. În art. 6 din Pactul Internațional privitor la drepturile civile și politice se precizează că „dreptul la viață este inherent persoanei umane. Acest drept trebuie ocrotit prin lege. Nimeni nu poate fi privat de viață sa în mod arbitrar”.

Dreptul la viață este protejat în egală măsură, indiferent de titular, vîrstă, starea sănătății etc. De asemenea, dreptul la viață este un drept absolut, inalienabil, aparține fiecărei persoane și este opozabil *erga omnes*, în sensul că toți ceilalți membri ai societății sunt obligați să respecte acest drept și să se abțină de la orice acțiune prin care s-ar putea aduce atingere acestui drept. Acest drept este protejat de legea penală din momentul nașterii și până în momentul dispariției lui ca efect al morții. În sistemele penale unde pedeapsa cu moartea este abolită, nici statul nu poate recurge la suprimarea dreptului la viață cu titlu de sancțiune, indiferent de gravitatea faptei săvârșite de cel inculpat într-un proces penal.

2.1.2. Obiectul material

Din moment ce prin incriminarea omorului legea penală protejează relațiile sociale a căror formare, desfășurare și dezvoltare implică respectul vieții umane, valoarea socială supremă, obiectul material al infracțiunii de omor nu poate fi decât corpul unei persoane în viață. Nu poți ucide sau încerca să ucizi decât o persoană umană în viață³.

Prin urmare, obiectul material al omorului constă în corpul unui om în viață, indiferent de vîrstă (copil sau nou-născut, Tânăr, adult, bătrân), sex (bărbat sau femeie), starea sănătății (sănătos, bolnav, muribund) sau a normalității bio-antropologice (normal, anormal, viabil sau neviabil, cu malformații sau monstruozați anatomice sau antropologice etc.), sau de condiția socială a acestuia.

¹ F. Sudre, *Droit Européen des droits de l'homme*, Presses Universitaires de France, Paris, 2005, p. 207.

² Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art. 2 prevede: „Dreptul la viață al oricărei personae este protejat prin lege. Moartea nu poate fi cauzată cuiva în mod intenționat, decât în executarea unei sentințe capital pronunțate de un tribunal când infracțiunea este sănctionată cu această pedeapsă prin lege”.

³ H. Diaconescu, *Drept penal. Partea specială*, Ed. Themis, Craiova, 2000, p. 108-109.

De aceea, ocrotirea vieții se îndreaptă asupra tuturor persoanelor, fie ele sănătoase, bolnave și muribunde, nefiind îngăduit nimănui să suprime viața cuiva, oricât de grele ar fi suferințele pe care le îndură și oricât de puțin timp ar mai avea de trăit, acest lucru fiind valabil și pentru cazul în care bolnavul își dă consimțământul. Problema eutanasiei a stârnit multe discuții atât în lumea medicală, religioasă, cât și în cea juridică. În cele mai multe sisteme juridico-penale eutanasia nu este permisă. Potrivit deontologiei medicale, eutanasia nu este acceptată, considerându-se, pe drept cuvânt, că medicul este dator să facă totul pentru salvarea vieții, chiar și în cazul unor bolnavi suferind de afecțiuni grave și nevindecabile. La baza acestei concepții stau posibilele erori de diagnostic, incertitudinea consimțământului bolnavului și, mai ales, arogarea de către medic a unor drepturi în a decide asupra vieții sau morții, cu care nimeni nu l-a înzestrat.

Din punct de vedere religios dreptul la viață are caracter sacru și, ca atare, fiind de origine divină acest drept nu aparține omului, motiv pentru care acesta nu poate renunța la el.

2.2. Subiecții infracțiunii

2.2.1. Subiecțul activ și participația la infracțiune

2.2.1.1. Subiecțul activ nemijlocit al infracțiunii poate fi orice persoană care îndeplinește condițiile legale de a răspunde penal, deoarece existența infracțiunii nu este condiționată de o anumită calitate a subiecțului activ.

În cazul în care făptuitorul are calitatea de membru de familie în raport cu victimă, legiuitorul a creat o infracțiune distinctă și anume aceea de violență în familie (art. 199 C. pen.).

2.2.1.2. Participația penală este posibilă sub toate formele sale, coautorat, complicitate și instigare. Participația sub forma coautoratului comportă unele scurte comentarii. Astfel, pentru a se reține această formă de participație penală nu este necesară o contribuție similară sau identică și de aceeași intensitate a fiecărui dintre coautori. Este suficient ca din acțiunile lor conjugate să fi rezultat moartea victimei. Se consideră coautor și acela care prin acțiunea sa paralizează energiile de apărare ale victimei (spre exemplu, prin imobilizare) sau împiedică o altă persoană să acorde ajutor victimei, dacă fără acțiunea sa rezultatul nu s-ar fi produs. În practica judiciară¹ s-a decis că există, de asemenea, participație sub forma coautoratului la omor în situațiile în care făptuitorii au aplicat concomitent sau succesiv lovitură victimei chiar dacă numai loviturile unora dintre ei au fost letale și acest lucru a putut fi stabilit pe cale judiciară.

În ceea ce privește participația sub forma complicității, aceasta poate fi atât materială (procurarea armei, distrugerea ușii pentru a facilita pătrunderea autorului etc.) cât și morală (întărirea intenției autorului de a săvârși omorului).

Având în vedere că uciderea este incriminată distinct în ipoteza în care e săvârșită din culpă, participația în cazul infracțiunii de omor poate să fie și impropriă în variantele normative prevăzute de art. 52 C. pen.

2.2.2. Subiecțul pasiv al omorului este persoana ucisă ca urmare a activității făptuitorului, deci cea care suferă răul cauzat prin comiterea infracțiunii. Subiecțul pasiv

¹ Trib. Suprem, secția penală, decizia nr. 1362/1983, *Repertoriu alfabetic de practică judiciară în materie penală pe anii 1981-1985*, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1982, p. 202.

poate fi, în consecință, orice persoană indiferent de vîrstă, stare de sănătate, situație socială, avere etc.

În cazul infracțiunii de omor, subiectul pasiv este persoana ucisă ca urmare a activității făptuitorului, deci cea care suferă răul cauzal prin comiterea infracțiunii. Pentru existența subiectului pasiv al infracțiunii de omor este suficient să se constate că persoana titulară a valorii ocrotite penal, a suferit răul produs prin săvârșirea infracțiunii, adică moartea sau punerea în pericol a vieții.

Uneori omorul poate avea mai mulți subiecți pasivi, situație în care suntem în prezență infracțiunii de omor calificat în varianta prevăzută la lit. f) (asupra a două sau mai multor persoane).

Împrejurarea că făptuitorul a ucis o altă persoană decât cea vizată ca urmare a unei erori asupra identității victimei (*error in personam*) sau a greșitei mânuiri a mijloacelor folosite (*aberatio ictus*) nu înlătură existența infracțiunii de omor și responsabilitatea penală a făptuitorului.

O anumită calitate a subiectului pasiv poate avea ca efect schimbarea calificării juridice a faptei. De exemplu, dacă este ucisă o femeie gravidă, potrivit legii există în acest caz infracțiunea de omor calificat [art. 189 alin. (1) lit. g) C. pen.], iar în situația în care victimă este un funcționar public, fapta este încadrată ca ultraj [art. 257 alin. (1) C. pen.].

3. Conținutul constitutiv

3.1. Latura obiectivă

3.1.1. *Elementul material* se realizează, de cele mai multe ori, printr-o acțiune de ucidere care îmbrăcă o largă gamă de modalități fapte. Astfel, acțiunea de ucidere se poate realiza prin lovire, prin împușcare, prin otrăvire, asfixiere, iradiere etc. Mijloacele folosite în acțiunea de ucidere trebuie să fie apte să provoace moartea, dar această aptitudine trebuie examinată întotdeauna în raport cu împrejurările situației de fapt, inclusiv în funcție de vulnerabilitatea victimei. În acest sens, se admite atât în doctrină, cât și în practica judiciară că acțiunea de ucidere poate îmbrăca și forma unui soc produs persoanei suferinde de o afecțiune cardiacă, chiar dacă, în principiu, o asemenea acțiune nu este de natură să producă moartea unui om.

Violența caracteristică a acțiunii de agresivitate, în care se încadrează și acțiunea de ucidere, poate fi materială sau psihică, care provocând traume psihice determină moartea și este întotdeauna reprezentată de o manifestare exterioară și de un proces psihic dirijate spre provocarea rezultatului letal¹.

Violența psihică, deși mai rar folosită și mai greu de dovedit, contribuie și ea la uciderea unei persoane. De exemplu, în practica judiciară² s-a arătat că *fapta inculpatului care, prin violențe fizice și psihice, a constrâns victimă să se arunce pe fereastra situată la etajul 4 al unui imobil, decedând, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de omor, iar nu pe cele ale infracțiunii de determinare sau înlesnire a sinuciderii, întrucât în cazul acestei din urmă infracțiuni sinuciderea trebuie să fie rezultatul voinei libere a victimei, fără a exista constrângere.*

¹ I. Dobrinescu, *Infracțiuni contra vieții persoanei*, Ed. Academiei Române, București, 1987, p. 24.

² ÎCCJ, sectia penală, decizia nr. 6567 din 8 decembrie 2004.

Uciderea poate fi săvârșită în mod direct sau nemijlocit asupra victimei, sau în mod indirect, mijlocit: prin folosirea sau antrenarea unor forțe sau energii neanimate sau animate (de exemplu, asmuțirea unui căine, folosirea unui animal sălbatic, a unei reptile veninoase etc.), sau chiar prin folosirea energiei fizice a victimei, constrânse fizic sau moral la aceasta (să se împuște, să se înjunghie, să se arunce de la înălțime etc.).

Elementul material poate îmbrăca și forma inacțiunii în situația în care o persoană avea obligația să facă ceva pentru a menține o persoană în viață, dar a omis cu intenție să își îndeplinească obligația ce îi revine, urmărind sau acceptând posibilitatea morții persoanei aflate într-o situație vulnerabilă (exemplu, mama care nu își hrănește copilul mic pentru a-i provoca moartea, medicul care nu administrează cu intenție tratamentul necesar unui bolnav pentru a-l menține în viață etc.). Omorul este din această perspectivă (a elementului material) o infracțiune comisivă care poate fi săvârșită și prin omisiune, ipoteză reglementată expres în art. 17 C. pen., adoptat prin Legea nr. 286/2009.

Omisiunea, ca modalitate de realizare a elementului material al omuciderii este realizată numai în situația în care atitudinea de pasivitate survine atunci când făptuitorul este obligat să intervină, pentru a înlătura cauza care ar provoca moartea persoanei.

Practica judiciară a constatat și confirmat că elementul material al laturii obiective a omorului poate să conste în aplicarea de lovitură singulare sau repetitive cu intensitate, în zone vitale ale corpului (inimă, gât, cap, abdomen, coapsă), prin folosirea unor obiecte apte de a ucide (pistol, cuțit, ciomag, par, piatră, lemne, sapă, furcă, topor, pumnal, sabie etc.) și provocarea unor traumatisme care au dus la deces¹.

3.1.2. Urmarea imediată. Aceasta constă în moartea victimei, neavând relevanță dacă moartea a survenit concomitent sau imediat după înfăptuirea acțiunii de ucidere sau după un interval mai mic sau mai mare de timp scurs de la momentul acțiunii de ucidere.

Deși legea nu prevede expres, acțiunea de ucidere trebuie să fie ilicită pentru a constitui elementul material al infracțiunii de omor. *Per a contrario*, nu există element material și nici infracțiunea de omor în situația în care acțiunea de ucidere a fost permisă, îngăduita de lege. Spre exemplu, în cazul în care acțiunea de ucidere se realizează în stare de legitimă apărare, ori în exercitarea unor activități permise de lege (jocuri sportive, intervenții chirurgicale), dacă toate cerințele prevăzute de lege pentru aceste situații au fost respectate.

3.1.3. Legătura de cauzalitate. Între activitatea de ucidere desfășurată de făptuitor și moartea victimei trebuie să existe un raport de cauzalitate. Altfel spus, acțiunea sau inacțiunea incriminată în cadrul infracțiunii de omor trebuie să se constituie drept cauză a efectului reprezentat de moartea persoanei.

În descrierea faptei de omor nu apare o expresie anume care să sugereze legătura cauzală, însă aceasta rezultă, implicit din descrierea infracțiunii. Practic, expresia „ucidere” utilizată în art. 188 C. pen. comprimă atât elementul material (acțiunea de ucidere) cât și urmarea imediată (moartea victimei). Cu alte cuvinte, substantivul derivat dintr-un verb - uciderea - folosit în descrierea faptei de omor, arată nu numai în ce constă acțiunea incriminată, dar și rezultatul și, implicit, potențele cauzale ale acțiuni.

Raportul de cauzalitate există ori de câte ori se stabilește că, obiectiv, moartea victimei s-a produs datorită acțiunii sau inacțiunii imputabile făptuitorului. Existența raportului de

¹ Horia Diaconescu, *op. cit.*, p. 109.

cauzalitate nu impune în mod necesar ca acțiunea sau inacțiunea făptuitorului să fie cauza exclusivă a morții.

Potrivit doctrinei și jurisprudenței, raportul de cauzalitate subzistă și în acele situații în care alături de acțiunea sau inacțiunea săvârșită de făptuitor și imputabilă acestuia la producerea morții au contribuit și alte cauze anterioare, concomitente sau ulterioare. Spre exemplu, există raport de cauzalitate și responsabilitatea făptuitorului pentru infracțiunea de omor în cazul în care moartea s-a datorat stării precare de sănătate a victimei agresate, lucru cunoscut făptuitorului, precum și în cazul în care agresiunea deși nu era aptă prin ea însăși să ducă la producerea morții, acest rezultat s-a produs din cauza faptului că victimă agresată nu s-a bucurat de asistență medicală datorată ori această asistență a fost necorespunzătoare.

Raportul de cauzalitate este întrerupt ori de câte ori o cauză ulterioară celei impute făptuitorului a determinat prin ea însăși și relativ independent de acțiunea făptuitorului moartea victimei.

Fiind o infracțiune de rezultat, în cazul omorului existența raportului de cauzalitate trebuie probată în proces de către procuror ca reprezentant al acuzării. Persoana acuzată de săvârșirea unui omor poate oricând pe parcursul procesului, personal sau prin reprezentant, să invoce și să dovedească lipsa raportului de cauzalitate între fapta de care este învinuit și urmarea produsă.

3.2. Latura subiectivă

3.2.1. Forma de vinovătie. Sub aspectul laturii subiective omorul se săvârșește numai cu intenție care poate fi directă sau indirectă. Comite un omor cu intenție directă acela care agresează victimă urmărind, dorind să îi provoace moartea. Va exista un omor comis cu intenție indirectă atunci când făptuitorul prin acțiunea sau inacțiunea sa nu urmărește producerea morții, dar acceptă ca acest rezultat să se producă. Spre exemplu, a săvârșit un omor cu intenție indirectă cel care a agresat victimă cu mare intensitate, fapt ce i-a provocat o stare de inconștiență, după care a abandonat-o într-un loc pustiu, pe timp de iarnă. Procedând aşa, făptuitorul a admis posibilitatea ca victimă să decedeze, iar dacă această urmare s-a produs el va fi înținut să răspundă pentru infracțiunea de omor, comisă cu intenție indirectă.

Intenția de a ucide ca formă de vinovătie necesară în cazul omorului este elementul care deosebește infracțiunea de omor de alte infracțiuni care au ca rezultat moartea unei persoane (uciderea din culpă, lovirile sau vătămările cauzatoare de moarte).

Uneori intenția de a ucide rezultă din însăși materialitatea faptei. În practica judiciară, instanțele de judecată au considerat în mod constant că există intenția de a ucide și deci infracțiunea de omor în toate cazurile în care făptuitorul a folosit în agresiunea sa instrumente apte să provoace moartea (cuțit, topor, armă) cu care a aplicat lovitură în zone vitale (cap, torace, abdomen) cu mare intensitate (fapt ce a determinat traumatizarea sau dilacerarea de țesuturi sau organe) și cu mare frecvență. De asemenea, tot în practica judiciară¹ s-a reținut că manifestarea violentă a inculpatului față de victimă, tatăl său, pe care a lovit-o cu pumnul în zona capului, iar după ce aceasta a căzut, a continuat să o lovească cu picioarele în zona toracelui, după care a abandonat-o și nu s-a mai interesat de situația acesteia, caracterizează vinovăția sub forma intenției.

¹ C.S.J., secția penală, dec. nr. 2671 din 4 iunie 2003, www.scj.ro

Tot în practica judiciară s-a arătat că, suntem în prezența intenției și în situația când, aplicând victimei o lovitură cu cuțitul în zona toracică, lăsându-i cuțitul înfipăt în acea zonă, inculpatul a prevăzut rezultatul letal al acțiunii sale, dar care nu s-a produs datorită intervenției martorilor. Față de modul în care a acționat și de urmările survenite, concretizate în leziuni din zona toracică, se impune constatarea că inculpatul a prevăzut că acțiunea sa ar putea duce la moartea victimei, rezultat pe care, chiar dacă nu l-a dorit, l-a acceptat, ceea ce înseamnă că a săvârșit fapta cu intenția de ucide¹.

Pentru stabilirea formei de vinovăție cu care s-a săvârșit o faptă de ucidere și implicit pentru corecta încadrare juridică a faptei, autoritățile judiciare trebuie să aibă în vedere toate elementele anterioare, concomitente și ulterioare faptei pentru a stabili cu certitudine poziția psihică a făptuitorului față de acțiunea (inacțiunea) sa și urmările ei.

Devierea acțiunii infracționale care a avut ca rezultat uciderea unei alte persoane decât cea vizată de făptuitor ca urmare a unei erori asupra identității victimei (*error in personam*) sau a greșitei mânuiri a mijloacelor folosite în acțiunea de ucidere (*aberratio ictus*) nu exclude existența vinovăției sub forma intenției și, ca atare, a infracțiunii de omor. Doctrina și jurisprudența română promovează în situații de acest gen teza unității de infracțiune în sensul că în fapt și în drept autorul este ținut să răspundă pentru infracțiunea efectiv săvârșită și nu pentru infracțiunea pe care a voit să o comită.

Astfel, în practica judiciară s-a arătat că, fapta inculpatului care, în timpul unui conflict petrecut pe o stradă din București, la care au participat mai multe persoane, a urmărit să îi aplice unei persoane o lovitură cu cuțitul, dar a înjunghiat în zona toraco-abdominală o altă persoană, cauzând decesul acesteia, constituie infracțiunea de omor calificat prevăzută de art. 174 raportat la art. 175 alin. (1) lit. i) C. pen – din vechiul Cod penal/respectiv art. 188 noul Cod penal. Fapta constituie infracțiunea de omor calificat/ respectiv omor conform noului Cod penal, chiar dacă persoana vizată a fost alta, însă rezultatul s-a produs asupra victimei, întrucât, din cauze independente de voința inculpatului (cauze accidentale), a fost suprimată viața unei alte persoane decât cea împotriva căreia inculpatul și-a desfășurat activitatea infracțională (*aberratio ictus*)².

În literatura de specialitate³ s-a afirmat și o altă opinie, în contradicție cu practica judiciară, potrivit căreia, în astfel de cazuri sunt comise, în concurs, infracțiunea de ucidere din culpă față de victimă propriu-zisă și tentativă la infracțiunea de omor față de victimă împotriva căreia se dorea a fi îndreptată acțiunea de ucidere.

În alte sisteme penale, în situații de acest gen se promovează soluția reținerii unei pluralități de infracțiuni în sarcina făptuitorului, pluralitate alcătuită din tentativa la infracțiunea de omor în raport cu victimă pe care făptuitorul a vrut să o ucidă și infracțiunea de ucidere din culpă în raport cu victimă efectiv ucisă.

3.2.2. Mobilul și scopul. Alături de vinovăția sub forma intenției, latura subiectivă a omorului poate include în structura sa și un anumit mobil sau un anumit scop.

¹ C.A. București, secția I penală., dec. nr. 658 din 13 septembrie 2006, nepublicată, în L. Savonea, D. Grădinaru, *Infracțiuni contra vieții, integrității corporale și sănătății. Practică judiciară*, Ed. Hamangiu, București, 2011.

² Trib. București, s. I pen., sent. nr. 1675 din 7 decembrie 2007, nepublicată, în L. Savonea, D. Grădinaru, *op. cit.*, p. 50.

³ C. Bulai, *Drept penal român*, Ed. Şansa S.R.L., București, 1992, p. 211-212.